

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
Wstęp	9
1. Historia rozwoju i kształtowania się ochrony środowiska	
(M. Jurgilewicz, O. Jurgilewicz)	11
1.1. Konotacja wybranych pojęć związanych z ochroną środowiska	11
1.2. Idea i początki ochrony środowiska na świecie	15
1.3. Ogólna charakterystyka rozwoju ochrony środowiska w Polsce	21
Literatura	25
2. Zarys prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej	
(O. Jurgilewicz)	27
2.1. Pojęcie prawa europejskiego, geneza i jego źródła	27
2.2. Podstawowe zasady polityki ochrony środowiska Unii Europejskiej	33
2.3. Ustrojowe podstawy działania w ochronie środowiska	36
Literatura	41
3. Wybrane problemy prawa ochrony środowiska w Polsce	
(M. Jurgilewicz, O. Jurgilewicz)	43
3.1. Podstawowe zasady prawa ochrony środowiska	43
3.2. System organów właściwych w ochronie środowiska w Polsce	49
3.3. Charakterystyka odpowiedzialności w prawie ochrony środowiska ..	61
3.4. System opłat w prawie ochrony środowiska	70
Literatura	73
4. Udział społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (W. Niemiec)	77
4.1. Dostęp do informacji o stanie środowiska	77
4.2. Wybrane fragmenty ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	80
Literatura	91
5. Oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – informacje podstawowe (W. Niemiec)	93
5.1. Przesłanki rozwoju zrównoważonego	93
5.2. Elementy organizacji i zarządzania ochroną środowiska	97
5.3. Oceny oddziaływania jako narzędzie ochrony środowiska	100

5.4. Podstawowe europejskie regulacje prawne ocen oddziaływania na środowisko	101
5.5. Podstawowe krajowe regulacje prawne w zakresie ocen oddziaływania na środowisko	103
5.6. Zarys procedury oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	107
Literatura	116
6. Przykład technologii zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych (W. Niemiec)	119
6.1. Przegląd uwarunkowań prawnych	119
6.2. Wybrane informacje o osadach komunalnych i ich przetwarzaniu	121
6.3. Możliwości gospodarczego wykorzystania osadów	124
6.4. Przegląd konstrukcji nowych maszyn i urządzeń do produkcji roślin przemysłowych i energetycznych	135
6.5. Ochrona środowiska podczas stosowania komunalnych osadów ściekowych	145
Literatura	146
7. Raport w ocenie oddziaływania na środowisko (W. Niemiec)	151
7.1. Charakterystyka raportu	151
7.2. Podstawowe wymagania stawiane raportom	152
Literatura	164
8. Pozwolenie zintegrowane (W. Niemiec)	167
8.1. Zarys historii wprowadzenia do polskiego prawodawstwa procedury pozwolenia zintegrowanego	167
8.2. Najlepsza dostępna technika (BAT)	169
8.3. Charakterystyczne cechy i etapy procedury w sprawie pozwolenia zintegrowanego	172
8.4. Podstawowe etapy postępowania z wnioskiem o wydanie pozwolenia zintegrowanego	179
Literatura	184
9. Controlling w zarządzaniu środowiskiem (W. Niemiec)	187
9.1. Definicja controllingu	187
9.2. Rodzaje controllingu	189
9.3. Wprowadzenie controllingu w przedsiębiorstwie	191
9.4. Istotne korzyści z wprowadzenia controllingu w przedsiębiorstwie ..	193
9.5. Bariery i utrudnienia we wprowadzaniu controllingu	194
9.6. Ekocontrolling w przedsiębiorstwie	195
9.7. Podstawowe informacje o organizacji ekocontrollingu w przedsiębiorstwie	198
9.8. Zastosowanie controllingu w ochronie środowiska	200

9.9. Wybrane grupy wskaźników przydatnych w ekocontrollingu w przedsiębiorstwie	204
Literatura	205
10. Systemy zarządzania środowiskowego zgodne z ISO 14001 (A. Pacana)	207
10.1. Czystsza produkcja	207
10.2. Podstawy systemów zarządzania środowiskowego zgodnych z ISO 14001	215
10.3. Streszczenie wymagań ISO 14001	226
10.4. Etapy wdrażania systemu zarządzania środowiskowego	240
10.5. Korzyści wynikające z wdrożenia standardu ISO 14001	297
Literatura	301
11. Aspekty środowiskowe i ich ocena (A. Pacana)	303
11.1. Identyfikacja aspektów środowiskowych i ich wpływu na środowisko	303
11.2. Wybór aspektów znaczących	309
11.3. Przykłady dokumentów z obszaru aspektów środowiskowych	311
11.4. Procedura identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych	318
Literatura	324
12. System ekozarządzania i ekoaudytu – EMAS (A. Pacana)	327
12.1. Geneza i idea EMAS	327
12.2. Analiza wymagań rozporządzenia EMAS III	336
12.3. Przegląd załączników rozporządzenia EMAS III	351
Literatura	360
13. EMAS w Polsce (A. Pacana)	363
13.1. Instytucje EMAS w Polsce	363
13.2. Klasyczny model wdrażania systemu EMAS	369
Literatura	381
14. Bezpieczeństwo ekologiczne państwa – podstawowe zagadnienia (M. Jurgilewicz)	383
14.1. Definiowanie i współczesne postrzeganie bezpieczeństwa ekologicznego państwa	383
14.2. Ekologiczne zagrożenia dla środowiska i bezpieczeństwa państwa	389
14.3. Konflikty ekologiczne oraz sposoby ich rozstrzygania	392
Literatura	400